

Cursos Bàsics Presencials

Fenomenologia de la Religió

- **Titulació:** Cursos Bàsics
- **Modalitat:** Iscreb Presencial
- **Semestre:** 1r | **ECTS:** 4
- **Àrea:** | **Període lectiu:** 1r semestre
- **Professorat:** [Dr. Xavier Marín i Torner](#) | **Llengua:**

Justificació

Avui ja és una dada definitivament adquirida que la religió és fet humà al qual es poden aplicar els mateixos mètodes positius d'investigació que s'apliquen a la resta de fenòmens. Es cert, tanmateix, que la complexitat del fenomen religiós fa que s'hagin hagut de multiplicar les perspectives per donar raó de la seva riquesa. Entre les ciències de la religió destaca la Fenomenologia, però amb un estatut gens fàcil de delimitar. Es distingeix dels sabers normatius (filosofia i teologia) per prescindir dels judicis de valor i limitar-se a descriure i comprendre el fenomen religiós. I enfront de les disciplines sectorials (psicologia, sociologia, antropologia, història...) estudia el fet religiós en el seu conjunt. Per altra banda, com la resta de les ciències de la religió, s'alimenta de les dades aportades per la història de les religions; però es distingeix d'ella per introduir una preocupació sistemàtica que tendeix a ordenar sincrònicament les dades de la història, a classificar les seves manifestacions i a destacar l'estructura permanent que es dibuixa per sota de totes elles. D'aquesta manera (i per a dir-ho ràpidament), sense renunciar a l'esforç sistemàtic, la Fenomenologia subratlla la necessitat de fonamentar-se en una recerca històrica que serveixi de base objectiva a tota investigació posterior. La Fenomenologia té com a objecte classificar les diferents manifestacions de la religió i descriure el fenomen religiós tal com apareix en les canviants expressions de la seva història concreta.

Requisits i orientacions prèvies

És recomanable cursar també aquelles matèries específiques de les ciències de la religió com a branca del coneixement diferenciada de la teologia: introducció a les ciències religioses, psicologia de la religió, sociologia de la religió i antropologia filosòfica.

Competències i Objectius

1. Contrastar la mútua influència entre els principals corrents de la història del pensament filosòfic i les

perspectives d'anàlisi de les Ciències de la Religió.

2. Avaluar el rerefons antropològic present en els principals models d'anàlisi de les Ciències de la Religió.
3. Aplicar les propostes epistemològiques i metodològiques de la Fenomenologia a l'anàlisi de la religiositat.
4. Valorar la dimensió ètica subjacent a les diverses perspectives emprades en les Ciències de la Religió.
5. Prendre consciència de les perspectives interdisciplinàries d'anàlisi i saber interpretar la complexitat cultural dels fenòmens religiosos.
6. Reconèixer i valorar les aportacions de les Ciències de la Religió a les qüestions frontereres amb la Teologia.

1. Prendre consciència de la coimplicació entre els factors culturals i autobiogràfics a l'hora de definir el concepte "religió" per tal d'adonar-se del pes històric dels orígens grecs en la concepció occidental dels fenòmens religiosos.

2. Descriure la tipologia actual de definicions de "religió", així com els seus avantatges i inconvenients.
3. Saber reconstruir les principals etapes de l'estudi científic dels fenòmens religiosos, tot destriant-ne les aportacions dels antropòlegs, dels sociòlegs i dels filòsofs a partir de l'anàlisi dels seus paradigmes interpretatius.
4. Identificar l'originalitat de l'escola fenomenològica com a síntesi de les aproximacions històriques, comparatistes i estructuroològiques.
5. Mostrar la connexió entre els conceptes clau de la fenomenologia, tant pel que fa a l'àmbit del sagrat (iniciació, conversió, tabú, simbolisme) com a l'objecte religiós (Misteri) i el subjecte religiós (creient).
6. Resumir els punts de vista fenomenològics sobre les expressions de la religiositat (pregària, culte...)

Continguts

UNITAT 1.- EL DEBAT EPISTEMOLÒGIC.

- 1.1.- Problemàtica al voltant de la definició de religió
- 1.2.- Elements integrants del camp semàntic de la religió.

UNITAT 2.- EL DEBAT METODOLÒGIC.

- 2.1.- Paradigmes d'estudi científic de la religió: Müller, Tylor, Frazer, Durkheim, Schmidt...
- 2.2.- Religió i Màgia.

UNITAT 3.- EL MÈTODE FENOMENOLÒGIC.

- 3.1.- La proposta de Husserl.
- 3.2.- Introducció a l'àmbit del sagrat
  - 3.2.1.-La ruptura de nivell ontològic.
  - 3.2.2.- L'experiència del numinós
  - 3.2.3.- Els ritus d'iniciació.
  - 3.2.4.-La conversió i la il.luminació
  - 3.2.5.- Tabú i sacralitat
- 3,2,6,. Simbologia del sagrat

UNITAT 4.- L'OBJECTE RELIGIÓS: EL MISTERI DE DÉU

- 4.1.- L'aproximació filosòfica, religiosa, estètica i ètica.
- 4.2.-Afirmació i negació del misteri de Déu.

UNITAT 5.- EL SUBJECTE RELIGIÓS: L'ACTITUD DE L'HOMO RELIGIOSUS.

- 5.1.- L'actitud extàtica.
- 5.2.- L'actitud dinàmica.
- 5.3.- La pregària.

Metodologia i Avaluació

- Les quatre grans unitats de l'assignatura estan dividides en lliçons d'extensió diferent.
- La classe serà bàsicament expositiva, bé que amb possibilitat d'una àmplia discussió comuna de les qüestions.

- Al llarg del curs es lliuraran dossiers de cada un dels deu temes per a la seva lectura prèvia i per a un millor seguiment del que posteriorment serà exposat oralment a les classes.
- També es lliuraran o s'indicaran textos complementaris d'articles sobre diverses qüestions tractades a les classes i que seran matèria avaluable per mitjà d'exercicis escrits.
- Si s'escau, tindrà lloc algun debat dirigit pel professor amb l'objectiu d'intercanviar idees o informació sobre l'actualitat d'algunes qüestions tractades al llarg del curs.
- El professor és a disposició dels alumnes per a consultes.

Treball a l'aula: 40%

- Exposicions del professor: 35%
- Debats a l'aula: 5%

Treball fora de l'aula: 60%

- Lectura i estudi personal: 40%
- Preparació d'exercicis escrits: 20%

1. Exercicis dirigits pel professor (80% de la nota final)
2. Participació en el Fòrum (20% de la nota final)